

Sygn. akt XVII AmA 146/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

Przewodniczący:	SSO Magdalena Sajur-Kordula
Protokolant:	sekretarz sądowy Edyta Pronobis - Prońska

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) z o.o. z siedzibą w M.

przeciwko **Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**

o stwierdzenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 30 września 2013 r. Nr (...)

I. oddala odwołanie;

II. zasądza od (...)Sp. z o.o. z siedzibą w M. na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 360,00 (trzysta sześćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Magdalena Sajur-Kordula

Sygn. akt XVII AmA 146/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 września 2013r. nr (...) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

I. na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50 poz. 331 ze zm.- dalej jako ustawa okik) uznał za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę przedsiębiorcy S.(...) sp. z o.o. w M. polegającą na stosowaniu nieuczciwej praktyki rynkowej, o której mowa w art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 oraz ust. 3 pkt 4 w zw. z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz.U. Nr 171 poz. 1206), poprzez wprowadzające w błąd rozpowszechnianie nieprawdziwej informacji dotyczącej praw konsumenta w zakresie odstąpienia od umowy, co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy okik i nakazał zaniechanie jej stosowania;

II. na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy okik uznał za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę polegającą na zaniechaniu zamieszczania w reklamie dotyczącej gwarancji znajdującej się w zakładce (...) serwisu internetowego www.(...) pl informacji, iż „Gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową”, co jest niezgodne z art. 13 ust. 4 ustawy z dnia

27 lipca 2002r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie kodeksu cywilnego (Dz.U. Nr 141 poz. 1176 ze zm.), a poprzez to stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy okik i nakazał zaniechanie jej stosowania;

III. na podstawie art.26 ust. 1 ustawy okik uznał za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę polegającą na:

a) naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji- w związku z prowadzoną działalnością za pośrednictwem serwisu internetowego www.bmwstore.pl- w zakresie niepotwierdzania konsumentom na piśmie, najpóźniej w momencie rozpoczęcia spełniania świadczenia, informacji o organie, który zarejestrował działalność gospodarczą przedsiębiorcy i numerze, pod którym to nastąpiło, co jest niezgodne z art. 9 ust. 3 w zw. z art. 9 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 17 ustawy z dnia 2 marca 2000r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (t.j. Dz.U. z 2012r. poz.1225), a poprzez to z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów;

b) naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji- w związku z prowadzoną działalnością za pośrednictwem serwisu internetowego www.bmwstore.pl- w zakresie niepotwierdzania konsumentom na piśmie, najpóźniej w momencie rozpoczęcia spełniania świadczenia, informacji o terminie i sposobie dostawy, co jest niezgodne z art. 9 ust. 3 w zw. z art. 9 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 17 ustawy z dnia 2 marca 2000r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (t.j. Dz.U. z 2012r. poz.1225), a poprzez to z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów;

c) naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji- w związku z prowadzoną działalnością za pośrednictwem serwisu internetowego www.bmwstore.pl- w zakresie niepotwierdzania konsumentom na piśmie, najpóźniej w momencie rozpoczęcia spełniania świadczenia, informacji o prawie do odstąpienia od umowy w terminie dziesięciu dni, co jest niezgodne z art. 9 ust. 3 w zw. z art. 9 ust. 1 pkt 6 w zw. z art. 17 ustawy z dnia 2 marca 2000r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (t.j. Dz.U. z 2012r. poz.1225) a poprzez to z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów;

d) naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji- w związku z prowadzoną działalnością za pośrednictwem serwisu internetowego www(...).pl- w zakresie niepotwierdzania konsumentom na piśmie, najpóźniej w momencie rozpoczęcia spełniania świadczenia, informacji o miejscu i sposobie składania reklamacji, co jest niezgodne z art. 9 ust. 3 w zw. z art. 9 ust. 1 pkt 10 w zw. z art. 17 ustawy z dnia 2 marca 2000r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (t.j. Dz.U. z 2012r. poz.1225), a poprzez to z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów

- i nakazał ich zaniechania

IV. na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy okik nałożył na przedsiębiorcę kary pieniężne w wysokości: 12.718 zł z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy okik opisanym w pkt I sentencji decyzji, 12.718 z tytułu naruszenia opisanego w pkt II sentencji decyzji oraz 50.872 zł z tytułu naruszenia opisanego w pkt II decyzji.

IV. obciążył przedsiębiorcę kosztami postępowania administracyjnego.

Przedsiębiorca- S.(...). sp. z o.o. w M. wniósł odwołanie od powyższej decyzji, zaskarżając ją w całości. Decyzji zarzucił:

I. błędne ustalenia stanu faktycznego polegające na:

1. uznaniu, że odwołujący się w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej stosuje praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, które to praktyki zostały opisane w pkt I, II, III ppkt 1-4 zaskarżonej decyzji

2. uznaniu, że cele postępowania mogą zostać zrealizowane jedynie poprzez nałożenie na odwołującego się kar pieniężnych, podczas gdy cele te zostałyby zrealizowane również bez zastosowania sankcji finansowych

II. naruszenie prawa materialnego w postaci:

1. art. 24 ust. 1 i 2 ustawy okik poprzez uznanie, iż praktyki odwołującego się wypełniają znamiona kwalifikujące je jako stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu tegoż przepisu

2. art. 26 ust. 1 ustawy okik poprzez jego niewłaściwe zastosowanie oraz art. 27 ust. 1 i 2 ustawy okik poprzez ich niezastosowanie i ustalenie, iż okoliczności niniejszej sprawy pozwalają na uznanie, iż odwołujący stosuje praktyki polegające na działaniach opisanych w pkt I, II oraz III ppkt 1-4 zaskarżonej decyzji, co w konsekwencji doprowadziło do wydania decyzji o uznaniu tych praktyk za naruszające zbiorowe interesy konsumentów i nakazującej zaniechanie ich stosowania, podczas gdy odwołujący się dokonał wszelkich koniecznych zmian, eliminując wszelkie praktyki, które mogłyby chociaż budzić podejrzenie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, co powinno doprowadzić do wydania decyzji w trybie art. 27 ust. 2

3. art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy okik poprzez uznanie, iż w realiach niniejszej sprawy uzasadnione było nałożenie na odwołującego się kar pieniężnych w przypadku, gdy z całokształtu tych okoliczności wynikało, że nałożenie kar pieniężnych było nieuzasadnione i bezpodstawne

4. art. 111 ustawy okik poprzez nieuwzględnienie przy wymierzaniu wysokości kar całokształtu okoliczności sprawy, w tym w szczególności pominięcie szeregu okoliczności łagodzących oraz nieprawidłowe ustalenie wpływu stopnia oraz okoliczności ewentualnych naruszeń na wysokość kary

III. naruszenie przepisów postępowania polegające na:

1. błędnej ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz niewyjaśnieniu wszystkich okoliczności faktycznych sprawy mających istotny wpływ na jej rozstrzygnięcie, w szczególności poprzez pominięcie (względnie niewyjaśnienie) okoliczności związanych z faktem, iż przychód z działalności prowadzonej za pośrednictwem serwisu internetowego stanowił jedynie (...) przychodu przedsiębiorstwa odwołującego się, a co więcej prowadzenie tego serwisu w 2012r. przyniosło stratę oraz okoliczności, iż odwołujący się, gdy tylko dowiedział się o poszczególnych zastrzeżeniach Prezesa UOKiK niemalże natychmiast (przy uwzględnieniu uwarunkowań technicznych i okoliczności obiektywnych związanych z czasem koniecznym do wprowadzenia zmian) wyeliminował wszelkie, które nawet potencjalnie mogłyby wpływać na naruszenie interesów konsumentów

2. naruszeniu art. 6 i 8 k.p.a. w zw. z art. 83 ustawy okik poprzez nałożenie na odwołującego sankcji wyższej niż ta, która jest wystarczająca dla osiągnięcia zakładanego celu ustawodawcy oraz bieżącej polityki konkurencji, a tym samym naruszenie zasady proporcjonalności oraz ogólnych zasad postępowania administracyjnego.

W związku z powyższym wniósł o:

- uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i umorzenie postępowania w sprawie bądź przekazanie jej do ponownego rozpoznania, względnie

- uchylenie zaskarżonej decyzji w części dotyczącej nałożenia na odwołującego się kar pieniężnych (pkt IV decyzji) oraz obowiązku zwrotu kosztów postępowania (pkt V) i umorzenie postępowania w tej części oraz jej zmianę w pozostałej części (t.j. w pkt I-III) poprzez uznanie, iż praktyki opisane w tych punktach naruszają zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzenie zaniechania ich stosowania, względnie

- zmianę zaskarżonej decyzji- odnośnie pkt I-III, poprzez uznanie, iż praktyki opisane w tych punktach naruszają zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzenie zaniechania ich stosowania oraz- odnośnie pkt IV, poprzez odstąpienie od nakładania na odwołującego się kar pieniężnych, bądź wymierzenie ich w niższej wysokości oraz odstąpienie od obciążenia odwołującego się kosztami postępowania. Wniósł również o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu.

Pozwany w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów procesu. Podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko zawarte w decyzji.

Sąd Okręgowy- Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Sikora-.AC.-spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M. jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą m.in. poprzez sprzedaż części samochodowych za pośrednictwem sklepu internetowego działającego pod adresem www.bmwstore.pl (dowód: odpis z KRS k.31-36, regulamin zakupów k.37-38).

Na stronie internetowej sklepu został umieszczony regulamin zakupów oraz informacje dotyczące gwarancji B. (dowód: wydruk zrzutów ekranu k. 8-11v akt administracyjnych).

Powód nie doręczał konsumentom dokumentu gwarancji (okoliczność bezsporna).

Przedsiębiorca jako dowód zakupu wystawiał kupującym paragony, które stanowiły jedyny pisemny dokument doręczany wraz z towarem i w którego treści brak było informacji o organie, który zarejestrował powodową spółkę oraz numerze pod którym przedsiębiorca został zarejestrowany, informacji o terminie i sposobie dostawy towaru, o prawie odstąpienia od umowy zawartej na odległość w terminie 10 dni, miejscu i sposobie składania reklamacji (dowód: paragony k.20-25, k.30-35 akt administracyjnych).

Przychody przedsiębiorcy w 2012r. wyniosły (...) zł, przy czym z działalności polegającej na sprzedaży internetowej 437.639 zł (dowód: pismo z dnia 23.08.2013r. k. 50, zeznanie podatkowe k.5154 akt administracyjnych).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W sprawie niniejszej okolicznością, której powód nie kwestionował był fakt, że nie dopełnił on obowiązków informacyjnych w sposób opisany w decyzji.

Powód podniósł jednak, że zarzucone mu naruszenia obowiązków informacyjnych nie powinny być zakwalifikowane jako praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, gdyż klienci odwołującego się nigdy nie byli pozbawieni dostępu do wszelkich informacji dotyczących odwołującego się, zakresu gwarancji, okoliczności związanych z dostawą towaru, czy też prawa odstąpienia. Dostęp do tych informacji posiadali poprzez stronę internetową powoda. Odwołujący, na skutek postępowania przed Prezesem UOKiK, wprowadził wszelkie zmiany, które eliminują procedury zakwestionowane w decyzji. W tej sytuacji cel postępowania został osiągnięty, gdyż wyeliminowano praktykę, która mogłaby wprowadzać konsumentów w błąd. Kara nałożona na powoda jest więc dolegliwością zbędną.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (dz.U. z 2007r. Nr 171 poz. 1206) praktykę rynkową uznaje się za działanie wprowadzające w błąd, jeżeli działanie to w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął. Takim wprowadzającym w błąd działaniem, zgodnie z ust. 1 pkt 1 i 4 powyższego przepisu może być w szczególności rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji dotyczących praw konsumenta, w szczególności prawa do naprawy lub wymiany produktu na nowy albo prawa do obniżenia ceny lub do odstąpienia od umowy.

W świetle treści powyższego przepisu, Prezes UOKiK prawidłowo zakwalifikował, umieszczenie w regulaminie sklepu internetowego, w zakładce „Dostawa i płatność”, informacji, że kupującemu nie przysługuje prawo odstąpienia, jako rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji co do praw konsumenta. Powód w sposób bezprawny rozszerzył wyjątki ustanowione przez ustawodawcę w ustawie z dnia 2 marca 2000r. o ochronie niektórych praw konsumentów

oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U. nr 22 poz. 271). W art. 10 ust. 3 pkt 4 określono, że prawo do odstąpienia od umowy nie przysługuje w przypadku świadczeń o właściwościach określonych przez konsumenta w złożonym przez niego zamówieniu lub ściśle związanych z jego osobą. Przedsiębiorca natomiast bezpodstawnie uznał, że towary których dostępność wynosi 10 dni są traktowane jako świadczenia o właściwościach ściśle określonych przez konsumenta. Jak słusznie zauważył Prezes UOKiK w decyzji, dostępność towaru nie świadczy o tym, że towar posiada właściwości, które zostały ściśle określone przez konsumenta. Rozszerzenie wyjątku ustawowego stanowi więc przejaw nieuczciwej praktyki rynkowej, jak to uznano w decyzji. Może bowiem powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której by inaczej nie podjął.

Zapis dotyczący gwarancji, kwestionowany przez Prezesa UOKiK jest również bezprawny, jako sprzeczny z art.13 ustawy z dnia 27 lipca 2002r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie kodeksu cywilnego (Dz.U. Nr 141 poz. 1176). Pozwany nie wysłał do konsumentów żadnego dokumentu gwarancji. Przedmiotowe zastrzeżenie winno być umieszczone w dokumencie gwarancji lub w reklamie, tymczasem w niniejszym przypadku informacja ta znalazła się jedynie w regulaminie umieszczonym na stronie internetowej, co narusza obowiązek informacyjny powoda.

Brak niepotwierdzenia konsumentom na piśmie, najpóźniej w chwili rozpoczęcia spełnianie świadczenia, informacji o organie, który zarejestrował działalność gospodarczą tego przedsiębiorcy narusza art. 9 ust. 3 w zw. z art. 9 ust 1 pkt 1 ustawy o ochronie niektórych praw konsumenta, brak informacji o terminie i sposobie dostawy towaru jest niezgodne z art. 9 ust. 3 w zw. z art. 9 ust. 1 pkt 5 powyższej ustawy, zaś niepotwierdzenie na piśmie informacji o prawie odstąpienia od umowy jest niezgodne z art. 9 ust. 3 w zw. z art. 9 ust. 1 pkt 6 ustawy.

Z uwagi na sprzeczność z powyższymi przepisami, działania powoda należało uznać za bezprawne i stanowiące naruszenie określone w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy okik. Zgodnie z tym przepisem zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, zaś za taką praktykę uznaje się bezprawne działanie przedsiębiorcy m.in. poprzez naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji.

Obowiązki ustawowe są jednoznaczne- umieszczenie informacji na stronie internetowej nie stanowi realizacji obowiązków informacyjnych, polegających na potwierdzeniu na piśmie.

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy okik Prezes UOKiK może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten choćby nieumyślnie dopuścił się praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów. W myśl art. 111 uokik przy ustalaniu wysokości kar, o których mowa w art. 106-108, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.

Jak wynika z cytowanych przepisów nałożenie kary ma charakter fakultatywny, zaś jej wysokość jest uzależniona od wymienionych przesłanek.

W niniejszej sprawie Sąd uznał, że nałożenie kary pieniężnej na powoda jest uzasadnione wagą naruszonego dobra i interesem publicznym.

Kara ma spełniać rolę prewencyjną, zarówno w ujęciu ogólnym- oddziaływanie na ogół adresatów norm prawnych, jak i w ujęciu indywidualnym- ma bowiem zabezpieczać konsumentów przed ponownym naruszeniem dobra prawnego przez powoda. Kara ma oddziaływać prewencyjnie w sensie negatywnym- poprzez odstraszanie przedsiębiorców od zachowań sprzecznych z prawem i w sensie pozytywnym- poprzez wzmacnianie hamulców u przedsiębiorców przestrzegających prawa. Kara ma oddziaływanie również represyjne, musi stanowić dla ukaranego dolegliwość za naruszenie prawa.

Sąd podziela stanowisko Prezesa, dotyczące oceny naruszeń i wagi naruszonego dobra. Odnośnie praktyki opisanej w pkt I Prezes UOKiK stwierdził, że ujawniała się ona na etapie zawierania kontraktu, jednakże może rzutować

również na etap jego wykonywania. Ustalono nieumyślny jej charakter, oceniono, iż uciążliwość wprowadzonego postanowienia jest umiarkowana. Zasadnie uwzględniono okoliczność obciążającą w postaci ogólnopolskiego zasięgu praktyki, jak również okoliczność łagodzącą w postaci niewielkiego przychodu osiągniętego przez przedsiębiorcę w 2012r. ze sprzedaży internetowej. Zarówno kwotowy, jak i procentowy wymiar kary jest adekwatny do wagi naruszenia, jak i sytuacji finansowej spółki.

Rozpatrując wagę naruszenia opisanego w pkt II decyzji, Prezes Urzędu zauważył, że dotyczy ono etapu zawierania kontraktu, ale może też rzutować na jego wykonywanie. Podobnie jak poprzednio uwzględniono jej nieumyślny charakter oraz okoliczności łagodzące i obciążające.

Praktykę z pkt III Prezes UOKiK ocenił jako występującą na etapie wykonywania kontraktu. Uznał, że była nieumyślna i uwzględnił okoliczności łagodzące i obciążające jak powyżej.

Sytuacja finansowa spółki usprawiedliwia nałożenie kar w wysokości określonej w decyzji. Podstawą wymiaru kary, jest całkowity roczny przychód przedsiębiorcy w roku poprzedzającym rok wydania decyzji przez Prezesa UOKiK i brak jest podstaw, aby przyjąć, że miały to być przychód ze sprzedaży określonych usług lub przychód z jakiegokolwiek innej części działalności gospodarczej przedsiębiorcy.

Podsumowując, Prezes UOKiK zasadnie uznał w myśl art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 i 3 ustawy okik, że powód stosował praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, dlatego na mocy art. 479^{31a} § 1 k.p.c. Sąd oddalił odwołanie.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu oparto na mocy art.98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 18 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163 poz.1349 ze zm.).